

Fågelskådning i ***EXTREMADURA*** *Spanien 2015*

Text, foto och layout:
Thomas Johnsson

EXTREMADURA

Vi har varit med om en mycket lyckad fågelskådarresa till Extremadura och Gredosbergen i Spanien. Den genomfördes i ett behagligt tempo och med otroligt skickliga ledare i form av Björn och Godfried. Inte att förglömma bröderna Malm och Bengt, som också var skickliga skådare, och hittade många arter. Vi har fått se det mesta vi förväntat oss.

Stort tack till alla, ledare såväl som medresenärer!

Text, foto och layout:

Thomas Johnsson
Solbrinken 7, 281 41 Hässleholm
070-331 61 26
thomas@clangula.se
www.clangula.se

Foto: Jag exponerade totalt 2 142 bilder, varav cirka 200 (!) kommer att nyttjas.

Nyckeltal: Resan kostade 1 955 kr per person och dag.

Staden Trujillo och dess torg

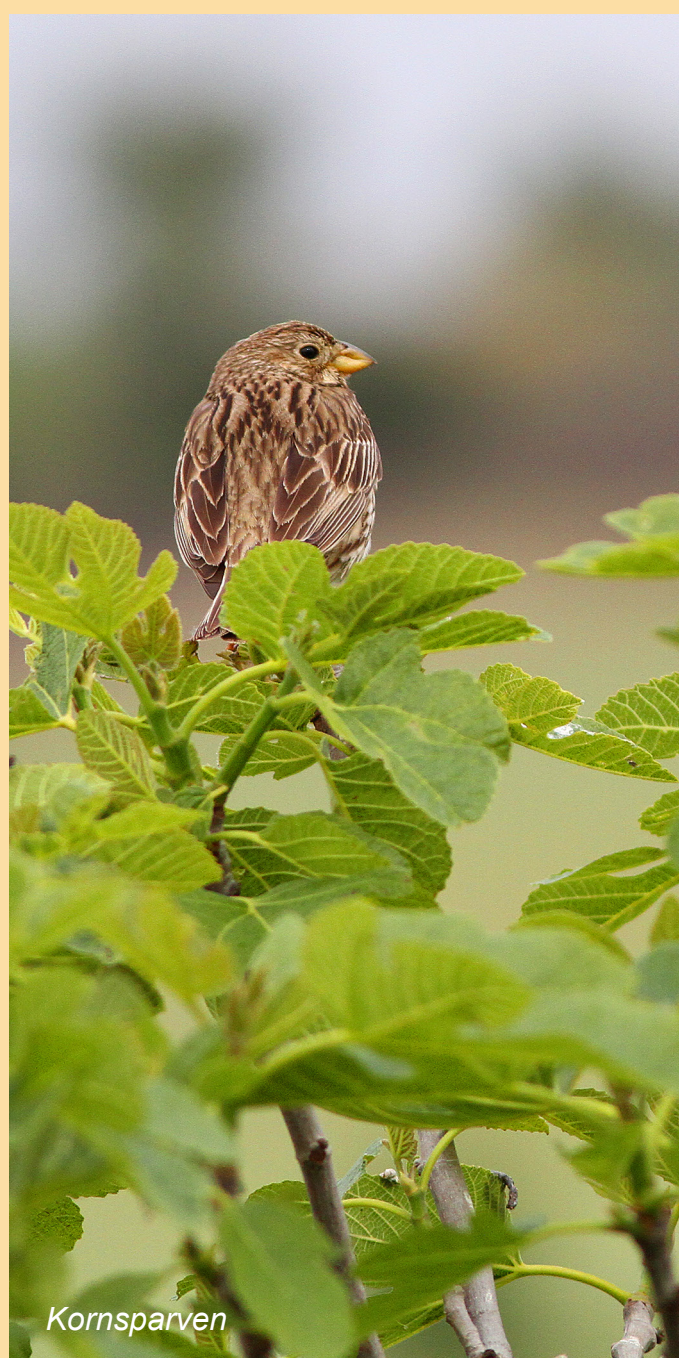
Extremadura 2015

Denna reseberättelse kompletteras med Björn Malmhagens artlista från resan, där man mer i detalj ser vilka fåglar som observerats. Efter varje dag hade vi en artgenomgång, så inga arter skulle missas.

Måndag den 20 april

Strax efter lunch kommer Irene och Roland Kjellander och hämtar mig för transport ner till järnvägsstationen. Det är fint väder, även om temperaturen stannar vid endast 12 grader C. Tåget till Kastrup avgår klockan 14:23. Vi kommer smidigt fram till flygplatsen, köper en Guld Tuborg och en pizza-slice samt - för traditionens skull - en liten Gammeldansk. Nu är vi beredda att upptäcka världen.

Klockan 17 träffar vi vår reseledare Björn Malmhagen på flygplatsen, checkar in vårt bagage, passerar säkerhetskontrollen - och kommer iväg med Norwegians plan till Madrid strax efter klockan 19. Flygtiden är tre timmar. Jag noterar med intresse att man har wi-fi ombord på planet (även om det är rysligt segt). Väl i **Madrid** ligger en tre timmar lång bussresa framför oss. Mestadels på fin motorväg. Vi slumrar i den fina och luftkonditionerade bussen. Strax för klockan 02 är vi framme i **Torrejón el Rubio** och vårt hotell (Hospedería parque de Monfrague). Vid det här laget är vi tämligen sömniga, så vi stupar i rekordfart i våra sängar. Det utlovas - som tur är - sovmorgon imorgon!

Kornsparven

Tisdagen den 21 april

Jag delar rum med Mats från Svedala. Vi vaknar vid sjutiden - och noterar, något förvånade, att det håller på att ljusna där ute (d v s betydligt senare än hemma). I natt blev det inte direkt någon skönhetssömn!

Vi äter frukost klockan 8 och innan bussen lämnar hotellet vid niotiden, har vi hunnit notera hur mycket lätena skiljer mellan gråsparv och spansk sparv (nytt för mig!) och sett fyra arter svalor: ladu-, klipp-, hus- och rostgumpsvala. Det är mjukt i luften och termometern visar på 17 grader, medan nattmolnen skingrar sig och solen tittar fram. Kornsparven sjunger sin "nyckelknippe-sång".

Vårt hotell ligger strax söder om **nationalparken Monfragüe**. En park som skyddas p g a ursprungliga rester av vintergrön medelhavsskog på nordslutningarna och det stora antalet häckande rovfåglar. Efter en dryg kvart är vi på plats vid parkens mest spektakulära plats: **Klippan Penafalcon** ovanför floden Tajo. Man har byggt en "trottoar" av trä längs med vägen, så man har goda platser att studera fåglarna från.

Den vanligaste fågeln är tveklöst de väldiga gåsgamarna, som drar fram på sina breda vingar eller sitter på klipporna. En hel del par häckar i klippbranterna. Liksom några svarta storkar. Vi ser även ett flertal grågamar och några dvärgörnar. Av tättingar noteras klippsparv, häcksparv, blåtrast, svart rödstjärt (betydligt svartare i dräkten än våra hemma i Sverige), klippsvaor och vi hör sång från en rostsångare samt noterar en ensam rödhöna på slutningen bakom vägen. Björn och Godfried (vår lokale guide, ursprungligen från Holland) gör allt för att alla ska ha möjlighet att se de flesta fågelarterna.

Strax efter klockan 11 gör vi ett fikastopp i den lilla byn **Villa Real de San Carlos**. Godfried kallar det "comfort stop". Det blir en cafe con leche med en liten bit tortilla. Redan nu känner jag att detta blir en lugn och mysig fågelskådarsresa. Jag hade befarat motsatsen.

Vi far vidare längs **floden Tajo** åt öster, och kommer längre in i parken. Vi ser bon av både grågam och - inte minst - spansk kejsarörn i våra tubkikare. Örnen visar sig väldigt bra då den ger sig ut för att hitta ytterligare bomaterial till sitt reda. Jag får gå tillbaka till 1972, då jag såg arten senast. Då

var det i nationalparken Coto de Donana i södra Spanien.

Vid 14-tiden blir det lunchstopp bredvid floden. Vi äter våra medhavda lunchpaket under nyutslagna träd och i en behaglig värme. Som ambitiös fågelskådare får man ju aldrig riktig "madaro"; Ett flertal smutsgamar, en mörk stjärtmes av iberisk ras (irbii) och en räv stör friden. Under en bro i närheten häckar mängder med hussvalor - och vi ser även några alpsglare. Fyra kronhjortar simmar över floden.

Vi reser nu tillbaka samma väg vi kom, ser ytterligare kronhjortar. Vi stannar till ytterligare en gång vid Penafalcon, innan vi vandrar upp mot den moriska borgen, som ligger högt uppe på en klippa och mittemot Penafalcon. Vägen dit upp ger lite mjölsyra i benen men väl däruppe noterar vi en vidunderlig utsikt över de omgivande bergen och över "eksavannen" (dehesa på spanska). Värmen har nu stigit till någonstans mellan 25-30 grader och solens strålar "sticks". Även här har man byggt en fin plattform för oss fågelskådare. Det är gott om rovfåglar i luften. Se Björns artlista!

På nervägen noterar jag några blåskator i stenkarna och hör sång från blåtrast.

Klockan 18 är vi tillbaka på hotellet för uppfräschning och klädbyte. En timme senare samlas vi till en artgenomgång (med en kall öl) och därefter bjuds det på en trerättersmiddag: potatissoppa, kanin och glass. Till detta serveras ett gott tempranillovin. Vi noterar att det är ljus fram till klockan 21. Egentligen skulle Spanien ha samma tid som England med tanke på sitt västliga läge (CET -1 tim) men på den tiden fascisten general Franco och nazisten Hitler var "bundisar", ville Franco ha samma tid som Tyskland. Och så har det förblivit! Konstigt att man inte ändrat på det!

Det är väl ingen överdrift att påstå att vi nu är ganska sömniga efter den korta sömnen föregående natt och all friskluft idag. Vi kommer i säng strax efter klockan 21.

Gåsgamen

Den svarta storken

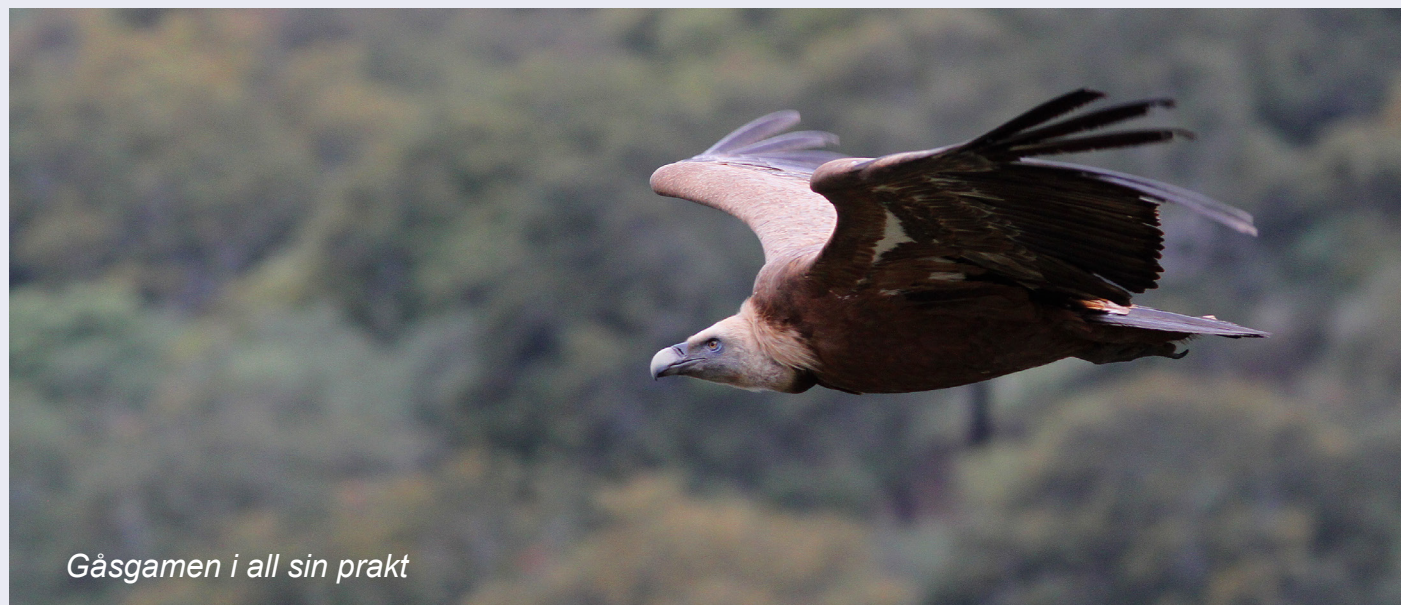

Klippan Penafalcon

Gamarna på sin klippa

Gåsgamen i all sin prakt

Dehesa

Irene och Roland skådar

Smutsgam, adult

Den vintergröna medelhavsskogen

Den ståtliga gåsgamen

Blåtrasten

Klippsparven

Onsdagen den 22 april

Frukosten serveras klockan 07:00 och vi kommer iväg klockan 08:15. Idag är det mulet, vindstilla och ljummet i luften. D v s utmärkt väder för fågelskådning på långa avstånd (inget "värmedaller"). Det har varit en torr vår i år, säger Gottfried. Inget regn alls under januari till mars, medan det kom lite i april. Vi märker det på vegetationen, som inte alls är lika frodig som när vi var här för två år sedan (då var det rekordnederbörd).

Idag skådar vi fåglar på slättlandet vid **Monroy**. Vi parkerar bussen vid en storkkoloni i några högresta pinjetallar (ca 10 par) och gör en tvåtimmarsvandring norr om vägen. Landskapet är lätt kuperat med öppna fält och större och mindre träddungar. Vi söker speciellt efter den svartvingade gladan, som lär finnas här. På den här platsen var även Jola och jag för två år sedan men såg då inga glador (men så hade vi inga tubkikare med oss). Godfried upptäcker snart två svartvingade - och han tror också att de häckar i en dunge en bra bit från oss. De är små och ljusa samt flyger ofta med tydligt V-ställda vingar, ibland ryttlar de också. De har en sydvästlig utbredning i Europa (Spanien, Portugal och enstaka i Frankrike) och verkar vara under ökning.

Förutom gladorna ser vi även blåskator, grässångare, svarthakade buskskvättor och turturduvor (som minskat rejält under senare år).

Nästa anhalt blir några våtmarker vid **Arro Talavan**, där vi genast möts av trastsångarens raspiga stämma. En bit från vatten ligger en dunge med eukalyptos, vilken hyser en jättekoloni med spanska sparvar. Det hörs ett ständigt sorl från träden och vi ser deras vävarbon. Det måste vara mer än tusen individer! Vi ser även änder och sothöns.

Dagens "comfort stop" förläggs till den lilla byn **Monroy**. Vi stannar vid 12-tiden vid en bar strax bredvid den gamla kyrkan, hör de vita storkarnas näbbklapper och avnjuter en cafe kon leche med en churro (flottyrkott, spiralformig degbit).

Godfried berättar för oss att förr i tiden (fram till 1900-talets hälft) förde man sina kreatur från södra till norra Spanien under sommaren. Detta för att skaffa mat åt dem. Transporterna gick fram längs breda, allmänna stråk, som vi fortfarande ser spåren av. En sådan väg drar fram genom ett

öppet, stäppliknande område, där vi i en sädesåker hittar en hel koloni av änshökar. På dessa fält hittar vi även spelande småtrapp, och - på långt avstånd - några stortrappar. Kalenderlärkorna sjunger från alla håll. Vi ser även fjärilen med artnamnet schackbräde. En ljus praktfjäril med tydliga vingribbor.

Lunchstoppet förläggs strax efter klockan 13 till en åraffin med blommande sluttningar och raspig sång från ätliga grodor. Vi ser en kungsörn dra över.

Efter lunchen far vi över öppna fält (områden som tidigare varit skogklädda men som sedan har kalhuggits av dåtidens människor - och blivit stäppliknande). Vi är nu på väg mot staden Caceres men innan vi kommer fram kör vi längs en väg där man i elstolparna satt upp mängder med holkar. I dessa holkar hittar vi flera blåkråkor, rödfalkar, kajor och svartstjärnor. Förra året hade man här även sett minervaugglor. Denna uggla, jämte iberisk varfågel och turturduva har minskat rejält under senare år - och man vet inte riktigt varför.

Ute på fälten ser vi en stortrapp och några spanska sparvar.

Strax efter klockan 15 kommer vi fram till **Caceres**, möter en trevlig lokalguide och går på en guidad visning i den gamla staden. Mycket intressant! Kulturlämningarna i Spanien är präglade av bl a romartiden, den moriska tiden och - från och med 1400-talet - av den katolska tiden. Efter vandringen avnjuter vi en öl på en bar vid torget, innan det är dags att återvända mot **Trujillo**, där vi ska övernatta tre nätter. Det är drygt fyra mil mellan städerna.

Skådning vid fälten vid Monroy

Vi tar in på ett fyrstjärningt hotell i stadens södra utkant (Izan Trujillo), har den traditionella artgenomgången och avnjuter en trerättersmiddag: skinka i grönsaker, kyckling med vitlökssås och "pepparkakssoppa". Tyvärr är vinet inte av bästa sort, och ofta serveras spansk, rött bordsvin väl kylt! Vi har den erfarenheten från tidigare resor i landet.

Svarthakad buskskvätta

Början på dehesan

Blåskata

Rödfalken

Kajorna vid sin holk

Blåkråkorna

Fälten väster om Trujillo

Ingången till gamla Cáceres

Cáceres

Torsdagen den 23 april

Frukost klockan 07:30 och iväg klockan 08:30. Idag på morgonen är det soligt, lite kyligt men vindstilla. Vi far åt norr, passerar **Trujillos tjur-fäktningsarena** med rödfalkar och bleka tornseglare och stannar till vid några buskmarker. Här gör vi en vandring längs en grusväg och upptäcker många trevliga arter: Skatgök, herdesångare (den som tidigare hette mästersångare, och som fortfarande gör det i sydöstra Europa), provencesångare, sammhetshätta, skönsjungande lövsångare (på genomflyttning) och lagerlärkor. Vi ser även två sommargyllingar som jagar varandra mellan ekarna, liksom en överflygande dvärgörn och en pilgrimsfalk. Bland buskvegetationen växer rikligt med fransk lavendel och ärttörne.

Vi gör ett halvtimmes "comfort stop" vid **Almaraz** klockan 11:40, innan vi far vidare till våtmarkerna vid Arrocampo. Egentligen är det en damm för kylvatten till ett närbeläget kärnkraftverk. Då vattenståndet är stabilt året runt har vattenvegetationen kunnat breda ut sig, till fromma för de många våtmarksfåglarna. Vi gör en kortare vandring i sjöns nordöstra delar och ser bl a dvärgrördrom (som blir ett nytt "kryss" för mig, trots flera resor till Spanien!), purpurhöna, purpurhäger, skedstork, silkeshäger, sothöna och snatterand.

Vi äter vårt lunchpaket vid våtmarken, innan vi strax efter klockan 14 gör ytterligare en vandring längs sjön. Vi ser bl a sandtärna och hör cettisångare.

Strax efter klockan 15 kommer vi till andra sidan sjön, och hittar där några småsjöar. Vi ser - glädjande nog - en livs levande utter, samt ett flertal kohägrar, en gulärta av den engelska rasen, styltlöpare, biätare, drillsnäppa och vassångare. Några spanska harar flyr i panik när vi kommer för nära.

Efter en timme reser vi vidare och gör ett besök vid en fin **orkidélokal** med sju olika arter. Marken är här lite mer kalkhaltig än på andra platser. Tyvärr är många av växterna överblommade men några gör sig fortfarande bra på bild, främst några arter flugblomster och en satyrnyckel. Vi är åter hemma på vårt hotell omkring klockan 18:30, och som vanligt slutar dagen med artgenomgång och en trerättersmiddag. Ikväll orkar vi vara uppe till halvelva!

Våtmarken vid Alamaraz

Skedstork

Purpurhön

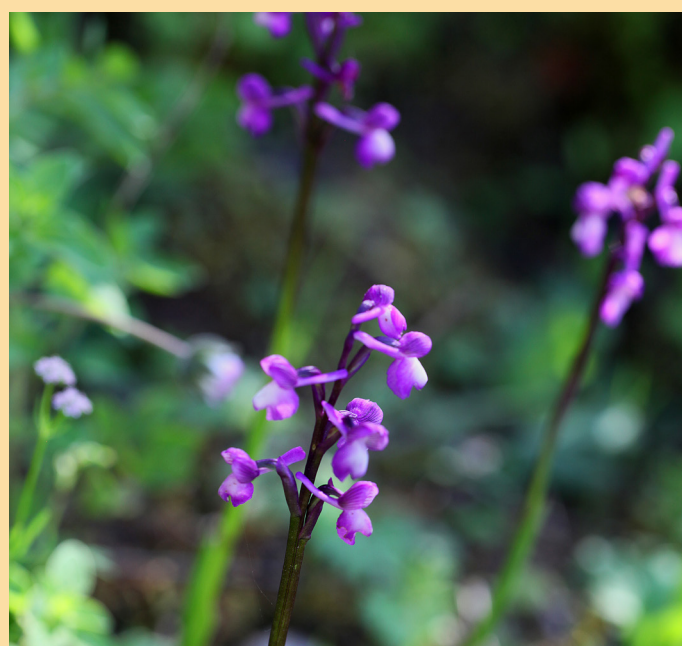
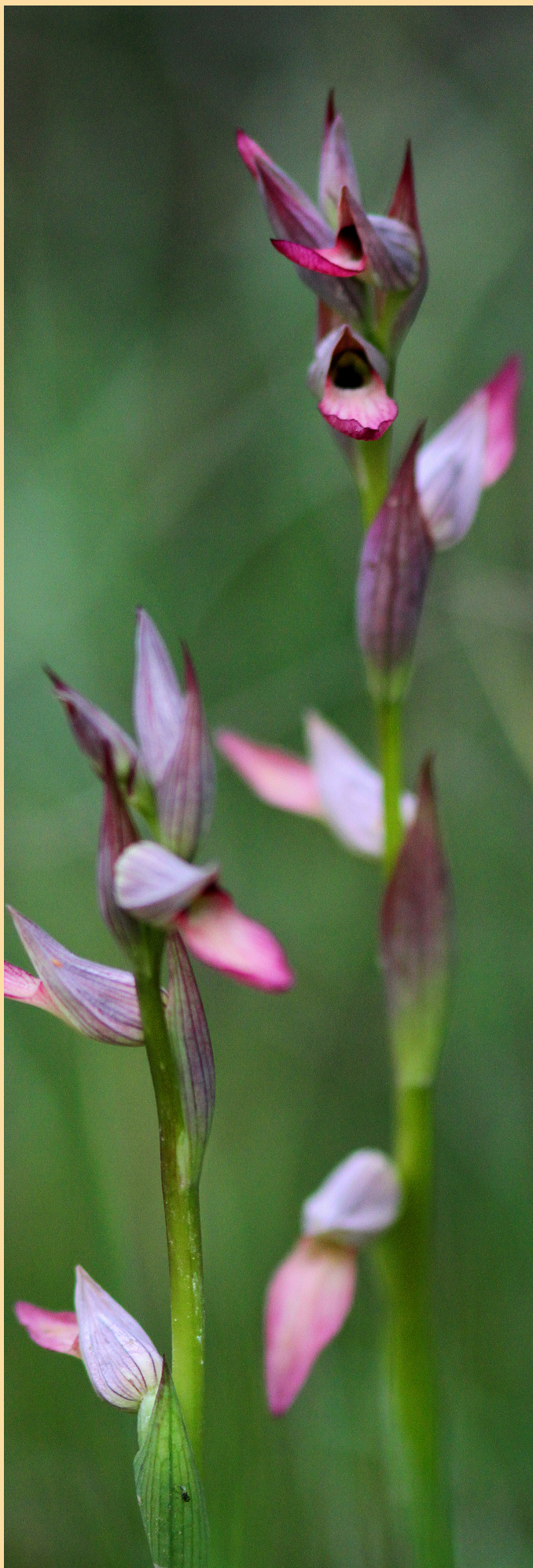

Purpurhäger

Skådning i skuggan av kärnkraftverken i Alamarz

Fredagen den 24 april

Vi vaknade idag klockan 06:30, äter frukost en timme senare och kommer iväg ytterligare en timme senare. Det är mulet och vindstilla och en behaglig temperatur (om man är rätt klädd).

Förmiddagen ägnar vi åt ett skyddat "**stäppområde**" väster om **Trujillo**. Ett mycket öppet område med mjukt rundade kullar. Det går både kor och får/getter ute på fälten. Vi passerar en liten damm med smådopping och drillsnäppa. Väl utkomna på fälten finner vi snart ett antal stortrappar, varav några kommer hyfsat nära (dock bortom lämpligt fotoavstånd). Fantastiska fåglar med stor karisma, kanske speciellt när man ser dem spela (eller "skumbada", som några säger)! Vi ser ett knappt tiotal individer, både hanar och honor. Våra guider letar också upp en flock vitbukiga flyghöns åt oss, knappt synliga när de går i gräset "låååångt" ut på stäppen. Efter ett tag tar de till vingarna och kommer flygande över oss, så vi ser dem bra och kan även ta några bilder.

Vi ser även en ensam småtrapp, en anghök av mörk morph och hör en sjungande bergsångare. Kalendarlärkorna sjunger "sånglärkelikt" från alla håll. Noterar även några överflygande korttållärkor.

Klockan halv tolv gör vi ett "comfort stop" i byn **Santa Marta de Magasca**. Som vanligt blir det en cafe con leche och en glass. Inne i baren hittar vi en uppstoppad flyghöna - och får en bra uppfattning om dess storlek. Vid torget blommar några apelsinträd, samtidigt som de bär mogen frukt.

Nästa anhalt blir en djup flodravín, där vi bl a ser kungsfiskare, försärla och härfågel samt några exemplar av fjärilen schackbräde. Något senare äter vi lunchpaketet och njuter av naturen. Vi vänder åter mot **Trujillo**, stannar vid ytterligare några fält och kommer åter till hotellet vid 16:30. Dagens artgenomgång genomförs redan klockan 17:15, då vi nu ska på en guidad vandring i Francisco Pizzaros hemstad. Det är samma guide som så trevligt guidade oss i Cáceres.

Efter stadsvandringen blir det tid över för ett glas rött vin på torget i Trujillo. Det torg där man nu - liksom när vi var här för två år sedan - förbereder en ostmarknad. Det är relativt kyligt, så här på kvällen.

Klockan 20:30 tar vi plats på **Restaurang Bircocha** vid torget. Här bjuds vi på en god, fyrrätters

middag: En sked "havets frukter", någon form av omelett, stekt anka och efterrätt med kaffe och lokal likör. Vintet smakar också gott.

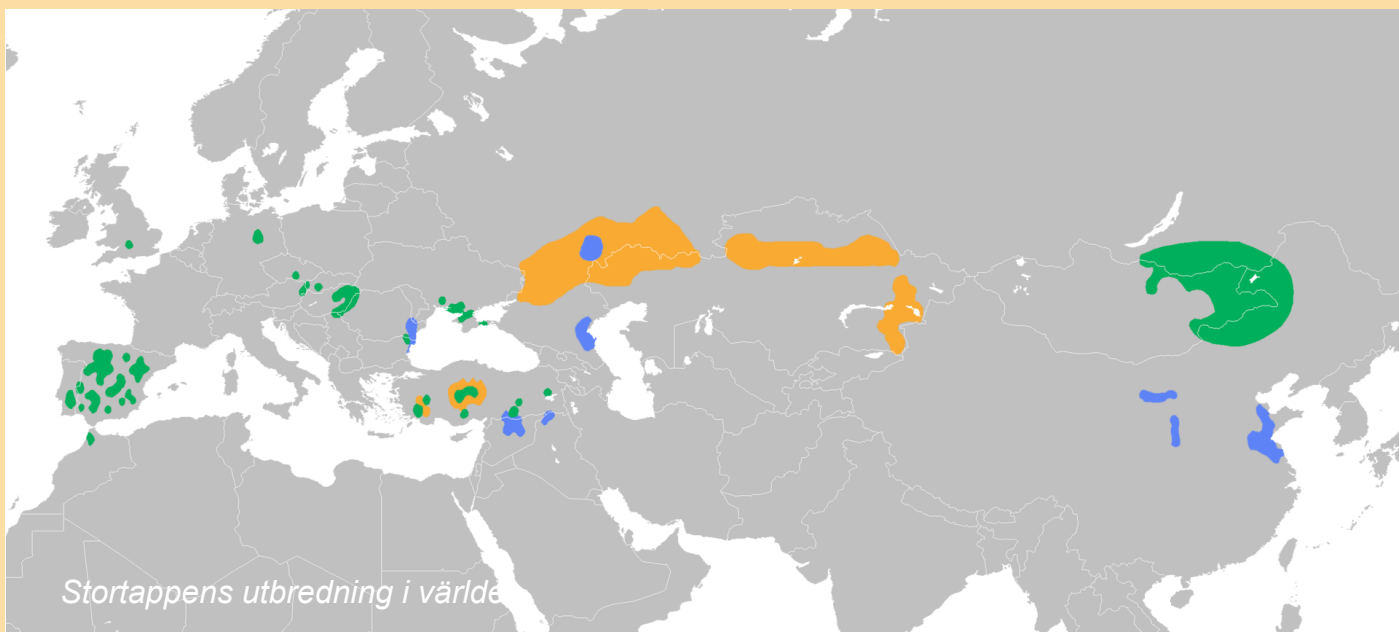
Jag passar på att köpa en flaska av det röda vinet "Habla del Silencio" (för att ta med hem och dela med hustrun). Det ska senare visa sig smaka utmärkt gott men så kostade också flaskan 19 euro!

Stortrapp (bilden hämtad från internet)

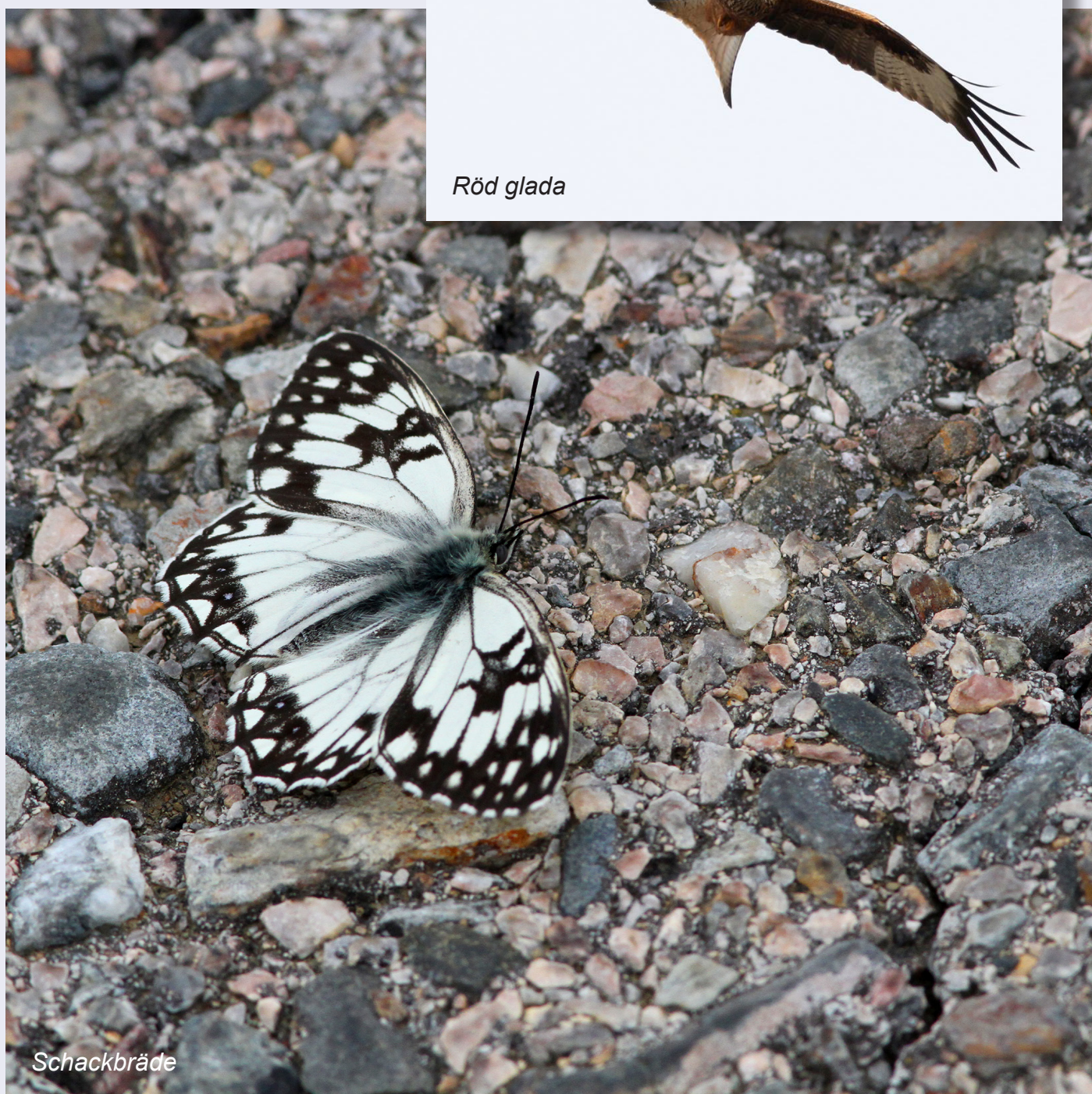

Stortappens utbredning i världen

Vallmofältet

Lördagen den 25 april

Vi vaknar klockan 06:30, och kommer iväg med bussen två timmar senare. Det är skönt att inte behöva jakta på morgnarna! Idag är det mulet och lite kyligt. Vi far ut på **fälten sydväst om Turjillo**, för att göra ett seriöst försök att hitta de svartbukiga flyghönsen. Vi söker dem mestadels på nyplöjda åkrar, där man har störst chans att se dem. Men vi går bet! Istället ser vi några silkeshägrar och blåkråkor. Vi letar oss även fördärvade efter en tjockfot, som Björn sett ute på en plöjd åker men de är luriga och absolut inte lätta att upptäcka! Jag passar på att ringa hem och gratulera min mor som idag fyller 86 år.

Nästa stopp blir vid **floden Almonte**, där vi bl a hör en skönsjungande polyglottsångare, som vi får in fint även i tuben, och trädgårdsnäktergal. I floden växer det gott om vattenmöja med sina skira vita blommor. Bland möjan spelar de åtliga grodorna och låter höra sitt raspande läte. Tänk att så små varelser kan ha en sådan röststyrka!

Dagens "comfort stop" förläggs till en hotellbar i **Toreron el Rubio**. Som vanligt blir det en cafe con leche och en glass. En spansk kejsarörn flyger över - aldrig får man någon "madaro"!

Vi ställer nu färdan åt norr och nordost och tanken är att vi ska nå vårt hotell i Gredosbergen före kvällen. När vi åter en gång passerar Penafalcon, stannar vi och får fina bilder på flygande gamar och svarta storkar. Lunchpaketet äter vi i norra delen av **nationalparken Monfragüe**. Här har man avverkat eukalyptosträden och planterat ekar istället. I väntan på att dessa ska växa till sig breder en buskvegetation ut sig över kullarna. Här hittar vi vackra medelhavsstenskvättor och lyssnar till rostsångare.

Framför oss ligger nu en dryg transportsträcka med buss, samtidigt som regnet vräker ner! Efter drygt två timmar kommer vi upp i **Gredosbergen** och vårt hotell (Hostal Almanzor) på drygt 1500 meter över havet. Från hotellet ser vi de snöklädda bergen i söder. För att röra på benen en stund innan middagen går jag en runda i hotellets omgivning, hör stensparvar, klippsparvar, svartmesar och tofsmes samt en bergsångare.

Vi bjuds på en god fyrrätters middag med trevliga samtal kring ett långbord, och efter middagen

går vi ut på den stora altanen för att lyssna på en tutande dvärguv. Det är kyligt och det fortsätter att regna.

Vitbukiga flyghöns

Floden Almonte

Åtlig groda i vattenmöja

Söndagen den 26 april

Eftersom regnet fortsätter att vräka ner blir det en skön sovrmorgon idag - frukost först klockan 09:00. Jag utnyttjar tiden att sitta i hotellet förnämliga fotograferingsgömsle. Under några timmar får jag bra bilder på följande arter: Koltrast, bofink, klippsparv, stensparv (!), nötskrika, talgoxe, svartmes, tofsmes, större hackspett, turkduva, rödhake och nötväcka. D v s hela tolv fågelarter. Detta var inspirerande - till nästa vinter ska jag absolut bygga ett gömsle vid min vinterutfodring!

Klockan 10 åker vi upp till ett s k paradorhotell, där sedan huvuddelen av resällskapet väljer att vandra genom tallskogen nedanför hotellet, i hopp om att finna bl a citronsiska. Jag är rädd om mina kameror och åker istället med Godfried i hans bil. Vi gör ett snabbstopp vid en liten kyrka och hittar häckande stensparv och far därefter in i tallskogen, där vi stannar i en glänta. Jag hör på avstånd sjungande citronsiskor.

Resten av sällskapet kommer vandrande och är lika blöta som om de gått genom en våtmark. Och ingen siska har man sett eller hört!

Vi återvänder till hotellet, sätter oss framför den öppna elden och äter vårt lunchpaket. Nu gäller det att snabbt torka sin kläder inför eftermiddagens utflykt.

Klockan 14 klarnar det upp och solen tittar fram. Vi ser att det kommit nysnö på topparna. Vi tar bussen upp till bergen och **högplatån Prado del as Pozas** (ca 1 760 möh). Dessförinnan passerar vi genom en barrskog med öppna ängar. Här ser vi fint flera citronsiskor, ortolansparvar och iberisk gröngöling (mer grått på ansiktets sidor).

Väl uppkomna till platån kommer regnet tillbaka, nu snöblandat till följd av den höga höjden. Vi kämpar dock till oss följande arter: Ett par av vackra stentrastar, vattenpiplärkor i tydlig sommardräkt, järnsvarvar, svarta rödstjärtar och en ensam strömstare. De spanska blåhakarna (med helt blå strupe) får vi dock inte se, då de lever ytterligare en bit upp på berget. På hemvägen kommer vi nära en ståtlig flock med stenbockar, både han- och hondjur.

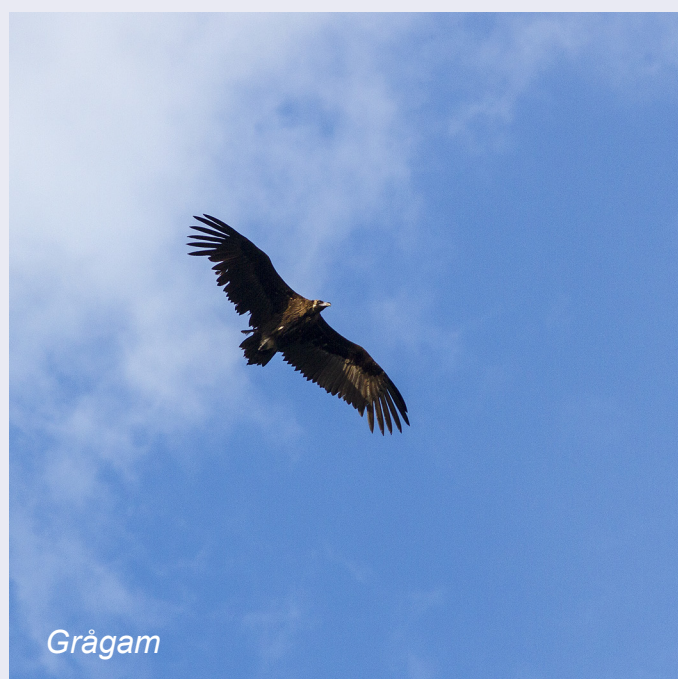
Det känns skönt att komma tillbaka till hotellet och att återigen ta plats framför den öppna bra-

san. En Dr Nielsens Bitter värmen ens lekamen gott och gör själen fridfull!

Dagen avslutas med artgenomgång och ytterligare en god middag.

Gåsgamar och liten pilgrimsfalk

Grågam

Svart röstjätt

Järnsparv

Bergsfloden på 1700 möh

Bofink, hane

Bofink, hane

Större hackspett

Koltrast, hane

Koltrast, hona med bomaterial'

Nötväcka, rasen caesia

Vårbäcken i Gredosbergen

Stensparven

Måndagen den 27 april

Sista dagen i Spanien - nu väntar hemresa. Vi äter frukost klockan 07:30 och kommer iväg en timme senare.

Vi hinner med en sista morgonexcursion innan vi måste påbörja resan till Madrid. Det är rysligt kallt, då många av oss packat ner sina varma kläder i resväskan. Vi huttrar lite till mans men värms av följande observationer: Sjungande trädgårdsträdskrypare, strömstare, gulärta, svartkråka, röd glada, korp, trädlärka, tofsmes, mindre korsnäbb och bergsångare.

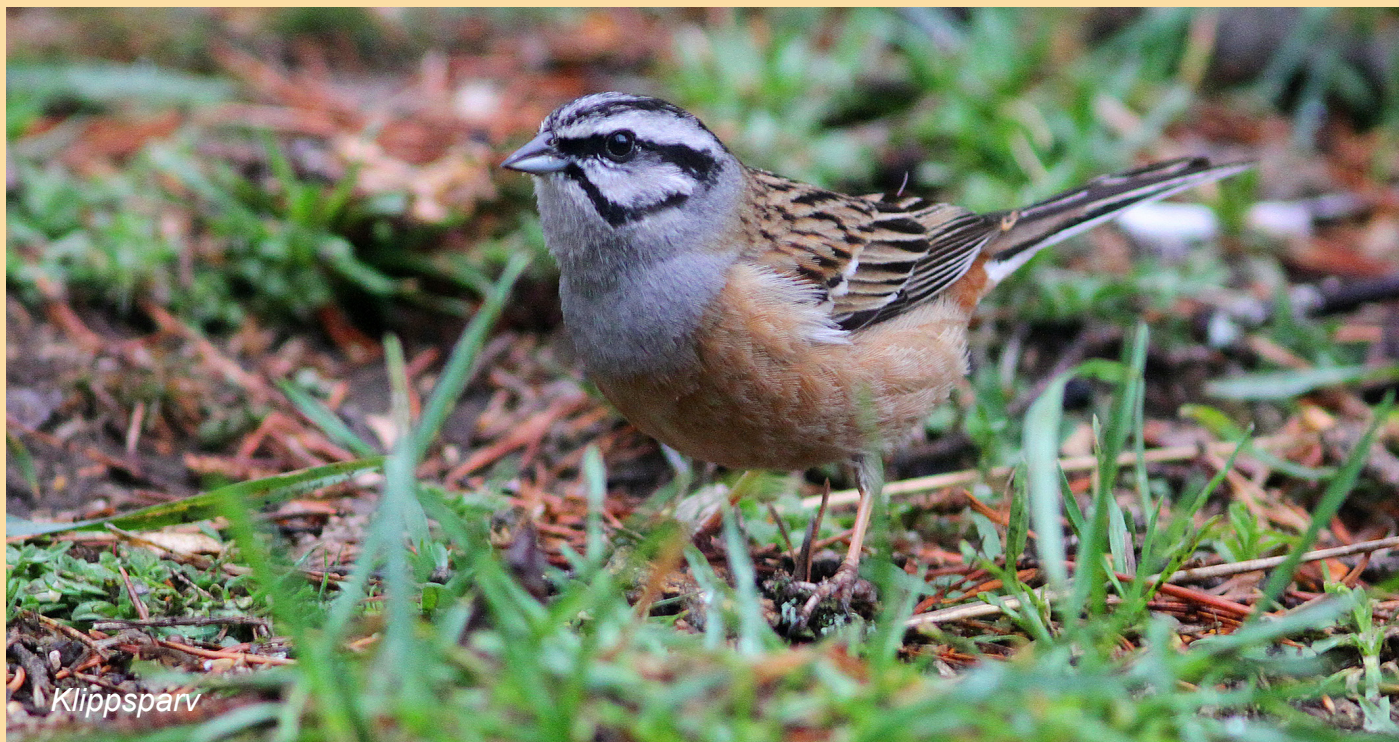
Klockan 10 ställer vi färden mot Madrid, gör ett "comfort stop", innan vi så kommer fram till flygplatsen. Planet lyfter klockan 14:55 och tre timmar senare är vi på Kastrup. Strax efter klockan 20 är vi i Hässleholm - och skjutsar Irene och Roland till Hästveda. Tackar varandra för en trevlig resa!

En kort sammanfattning:

Vi såg totalt **156** arter fåglar, varav dvärgöröddrom, citronsiska, rost- och herdesångare blev nya för mig. De två sistnämnda därför man splittat upp dem ur rödstrupig sångare och mästarsångare (som jag båda sett tidigare). Tyvärr missade vi rödhalsad nattskär, svartbukiga flyghöns och dupontlärka. Men jag är ändå jättenöjd med utfallet av resan, inte minst för att det blev en hel del bra fågelbilder! Och har man hållit på att skåda fågel i femtio år, så ramlar inte "kryssen" över en stup i kvarten! Och det är inte heller det viktigaste!

Klippsparv

Svartmes

Talgoxe, blöt av regnet

Tofsmesen

